

retten vilde være den ordinære Ret til at paakende folkekirkelige Straffesager, foreslaas der dog i Lovforslaget en Afgivelse fra Reglen om, at slige Sager skulle paa-dømmes af den almindelige Underret, idet man har valgt at sammensætte Provsteretten efter Forbilledet udenfor København af en enkelt retskyndig Dommer — en Kriminalretsassessor, der udpeges dertil af Justitiarius i Kriminal- og Politiretten — og tvende sagkyndige. Man holder sig herved tæt op til den Praksis, der hidtil har været fulgt ved folkekirkelige Rets-sagers Behandling i København, hvor der ikke har været etableret nogen Provsteret, men de enkelte Sager, som have foreligget, ere blevne henviste til Behandling i særlig nedsatte Kommissioner, der altid have været sammensatte af en Kriminalrets-assessor og vedkommende Provst.

I § 2 foreslaas det endvidere, at Provsteretten skal staa under umiddelbar Paaanke til Højesteret. Denne Bestemmelse er overensstemmende med, hvad der hidtil har været gældende med Hensyn til de i København nedsatte Kommissioner, hvorimod den udenfor København medfører den Forandring i det bestaaende, at Melleminstan-sen i folkekirkelige Retssager, Landemoderetten (Stiftamtmanden og Biskoppen), fremtidig bortfalder, saa at der fremtidig for disse Sager saavel i som udenfor København kun bliver to Instanser. Dette er jo overensstemmende med de moderne Bestræbelser paa Retsplejens Omraade, som ogsaa har givet sig Udslag i Loven om Rettens Pleje, og efter den kollegiale Sammensætning af Retten i første Instans vil der næppe heller være nogen Betænkelighed derved. Man har ment, at de samme Regler for Indankning til Højesteret bør gælde i disse Sager som i øvrigt, herunder ogsaa Reglerne om Paaankeværdien i Bødesager. Dette sidste er det anset nødvendigt udtrykkeligt at udtale af Hensyn til, at ifølge Forordningen om Tamperetternes Afskaffelse m. m. af 1. Februar 1797 Paaankeværdien fra Landemoderne til Højesteret kun er 100 Kr.

De, der som sagkyndige skulle indtræde i Provsteretten, skulle ifølge § 3 være en Provst og en Præst eller, hvis Sagen angaar en Lærer, en Provst og en Lærer. Ifølge den hidtil gældende Ret har det været den paagældendes egen Provst, der skulde indtræde i Provsteretten. Dette er imidlertid anset for at være mindre rigtigt, idet denne som Regel ved de Erklæringer, han har afgivet forud for

Sagen, vil have taget Standpunkt til denne og derved vanskeliggjort sin Stilling som Dommer. Det foreslaas derfor, at en Provst ikke skal kunne være Medlem af en Provsteret i sit eget Provsti, men at der af Ministeriet i hvert Stift skal beskikkes et Antal Provster, som efter Omgang i paakommende Tilfælde skulle tiltræde Provsteretten. Det andet sagkyndige Medlem af denne udtages ved Lodtrækning blandt et Antal henholdsvis af Præster og Lærere, som ere valgte hertil af deres Embedsbrødre.

I § 5 indeholdes der en Undtagelse fra Lovforslagets almindelige Forudsætning om, at Beslutning om strafferetlig Forfølgning imod Præster ikke skal være andre Regler undergivet end dem, som gælde for andre Medlemmer af Samfundet, idet det bestemmes, at Undersøgelse og Tiltale mod en Præst for Overtrædelse af de ham som *saadan* paahvilende Pligter i Henseende til Lære eller Levned *alene* kan finde Sted efter Begæring af Biskoppen eller Ministeriet. At en saadan Regel gives for de Tilfælde, som gælde Overtrædelser af Læreforpligtelsen, synes naturligt, naar der henses til, at der her er Spørgsmaal om et rent indre folkekirkeligt Anliggende; men lige saa naturligt er Reglen i Virkeligheden for de Tilfældes Vedkommende, der vedrøre Præsternes Levned. Meningen hermed er ikke at tage noget bort fra de almindelige Paa-talemyndigheder, idet egentlige Sædelighedsforbrydelser, begaaede af Præster, fremdeles maa kunne paatales af de almindelige Myndigheder. Men en Præst kan foruden gennem egentlige Forbrydelser ogsaa paa anden Maade i sit Levned vække Forargelse eller overtræde den ham paahvilende Forpligtelse til at foregaa Menigheden med et godt Eksempel, og overfor Tilfælde af denne Art synes det at være naturligt ikke at lægge Paa-talemyndigheden umiddelbart i de civile Myndigheders Hænder, men at lade det være Biskoppen eller Ministeriet, som tager Initiativet. Og ligeledes findes det naturligt, da der her er Spørgsmaal om Overtrædelse af særlig folkekirkelige Pligter — baade med Hensyn til Lære og med Hensyn til Levned — at foreskrive, at der ved slige Sagers Behandling altid skal finde folkekirkelig Medvirken Sted. Med Hensyn til andre Embedsforseelser fra Præstens Side er der ikke den samme Grund til at udelukke de almindelige Paa-talemyndigheder, men kun til, som det er gjort i Paragraffens 2det Stykke, at give